

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

INFORMACJA Z WYNIKÓW ROCZNEJ KONTROLI JAKOŚCI HANDLOWEJ OLIWY Z OLIWEK

Warszawa, 2014 r.

INFORMACJA Z WYNIKÓW ROCZNEJ KONTROLI JAKOŚCI HANDLOWEJ OLIWY Z OLIWEK

1. Realizując ustawowy obowiązek ochrony interesów konsumentów, Inspekcja Handlowa w pierwszym, drugim i trzecim kwartale 2014 roku przeprowadziła kontrolę, której celem była ocena jakości i prawidłowości oznakowania oliwy z oliwek pod kątem przestrzegania przepisów, sprawdzenie warunków przechowywania, dat minimalnej trwałości oraz ocena przestrzegania innych zasad obrotu tymi produktami.
2. Kontrola objęła zasięgiem cały kraj.
3. Kontrolą objęto łącznie 80 placówek, w tym: 44 sklepy należące do sieci handlowych, 33 inne sklepy detaliczne oraz 4 hurtownie.

Nieprawidłowości stwierdzono w 21 placówkach (26,3 proc.). Dotyczyły one przede wszystkim oznakowania oliwy z oliwek.

4. Skontrolowano ogółem 313 partii oliwy z oliwek o łącznej wartości 43,5 tys. zł ze wszystkich jej kategorii dopuszczonych do sprzedaży detalicznej, w tym:
 - 220 partii oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia,
 - 19 partii oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia,
 - 28 partii oliwy z oliwek - składającej się z rafinowanej oliwy z oliwek oraz oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia,
 - 46 partii oliwy z wyciżyn z oliwek.

Różnego rodzaju zastrzeżenia wniesiono do 61 partii (19,5 proc.), o łącznej wartości 5,1 tys. zł, w tym:

- 43 partii oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia,
 - 5 partii oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia,
 - 7 partii oliwy z oliwek - składającej się z rafinowanej oliwy z oliwek oraz oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia,
 - 6 partii oliwy z wyciżyn z oliwek.
5. Badaniom na zgodność z przepisami rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2568/91 w sprawie właściwości oliwy z oliwek i oliwy z wyciżyn oliwek oraz w sprawie odpowiednich metod analizy (Dz. U. L 248 z 05.09.1991, s. 1, z późn. zm.) poddano ogółem 25 partii oliwy z oliwek, w tym:
 - 22 partie oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia,
 - 3 partie oliwy z wyciżyn z oliwek.

Wyniki badań stanowiły podstawę do zakwestionowania 3 partii oliwy z kategorii oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia. z uwagi na zawyżoną wartość współczynnika ekstynkcji K_{232} (np. 2,89 zamiast $\leq 2,50$).

Zakwestionowane partie stanowiły 12 proc. zbadanych ogółem oliw oraz 13,6 proc. w swojej kategorii oliwy.

Próbki poddane badaniom laboratoryjnym sprawdzono także pod względem zgodności ilości rzeczywistej z ilością nominalną towaru podaną przez paczkującego na opakowaniu. Wyniki pomiaru zawartości 24 opakowań oliwy z oliwek nie przekroczyły dwukrotnej ujemnej

wartości błędu ilości towaru paczkowanego (T_1), określonej w ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz.U. Nr 91, poz. 740 z późn. zm.).

6. Oznakowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami, w tym z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 29/2012 z dnia 13 stycznia 2012 r. w sprawie norm handlowych w odniesieniu do oliwy z oliwek (Dz. U. L 12 z 14.01.2012, s. 14, z późn. zm.), posiadało 50 partii oliwy z oliwek (16 proc.), w tym:

- 36 partii oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia,
- 5 partii oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia,
- 3 partie oliwy z oliwek - składającej się z rafinowanej oliwy z oliwek oraz oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia,
- 6 partii oliwy z wyciągu z oliwek.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości z zakresu oznakowania opakowań jednostkowych:

- w kategorii oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia:
 - brak jakichkolwiek oznaczeń w języku polskim lub ,
 - brak obowiązkowego oznaczenia pochodzenia,
 - podanie informacji niezasadnie przypisujących produktowi szczególne walory, np. „wolna od bakterii chorobotwórczych z uwagi na właściwości produktu”,
 - podanie nieprawidłowej nazwy kategorii oliwy lub nieprawidłowego opisu kategorii oliwy lub nieprzetłumaczenie na język polski informacji w zakresie nazwy i opisu kategorii oliwy,
 - błędy w znakowaniu towarzyszącym dacie minimalnej trwałości, np. błędne wskazanie miejsca daty na opakowaniu,
 - uchybienia w deklaracji wartości odżywczej;
- w kategorii oliwy z oliwek - składającej się z rafinowanej oliwy z oliwek oraz oliwy z oliwek z pierwszego tłoczenia:
 - brak jakichkolwiek oznaczeń w języku polskim,
 - podanie na opakowaniu nieprawidłowego opisu kategorii oliwy: „oliwa zawierająca wyłącznie oliwę z oliwek, które poddane zostały rafinacji i oliwę uzyskaną bezpośrednio z oliwek” zamiast: „oliwa zawierająca wyłącznie oliwę z oliwek, która poddana została rafinacji i oliwę uzyskaną bezpośrednio z oliwek”. Taki opis zmieniał sens informacji, gdyż rafinacji nie są poddawane oliwki, a oliwa;
- w kategorii oliwy z wyciągu z oliwek:
 - podanie na opakowaniu nieprawidłowego opisu kategorii oliwy, jednak odbiegającego od obowiązkowej formuły nieznacznie,
 - brak zalecenia odnośnie warunków przechowywania oliwy z oliwek,
 - uchybienia w deklaracji wartości odżywczej.

Ocena oznakowania objęła również przestrzeganie zasad dotyczących stosowania terminów zastrzeżonych dla produktów rolnictwa ekologicznego oraz dla produktów objętych ochroną na mocy przepisów w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

7. W toku kontroli sprawdzono ponadto przestrzeganie:

- wymogów odnośnie maksymalnej objętości opakowań oliwy z oliwek oraz sposobu ich zamknięcia, wnosząc zastrzeżenia do 1 partii z uwagi na nieszczelne zamknięcie,
- aktualności dat minimalnej trwałości. Z uwagi na przeterminowanie, w 2 sklepach zakwestionowano 7 oferowanych konsumentom partii oliwy z oliwek (w tym 3 partie oliwy z oliwek najwyższej jakości z pierwszego tłoczenia),
- warunków przechowywania, nie wnosząc zastrzeżeń,

- obowiązku zapewnienia identyfikowalności środków spożywczych, nie stwierdzając nieprawidłowości.

Ustalono, że kontrolowani przedsiębiorcy prowadzili działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do CEIDG lub rejestru przedsiębiorców, zgodnie z danymi zawartymi w dokumentach rejestracyjnych.

8. Wyniki kontroli stanowiły podstawę do wycofania z obrotu towarów przeterminowanych, niewłaściwej jakości lub nieprawidłowo oznakowanych o łącznej wartości 2,3 tys. zł.
9. Całokształt ustaleń kontroli dał podstawę do skierowania 3 informacji do właściwych terenowo organów nadzoru sanitarnego oraz 8 - do wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. W związku z popełnieniem wykroczeń z art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. *o bezpieczeństwie żywności i żywienia* (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.) ukarano mandatami 4 osoby na łączną kwotę 650 zł. Na dzień sporządzenia informacji, organy Inspekcji Handlowej wymierzyły 6 kar pieniężnych na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.) w łącznej wysokości 3,5 tys. zł.

Opracowanie:

Departamentu Inspekcji Handlowej UOKiK